

ქრონიკა

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის პრემია

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტის 2018 წლის 11 ივლისის დადგენილებით, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის პროფესორებს: მამია ფაღავეას (პროექტის სამეცნიერო ხელმძღვანელი და რედაქტორი), მალხაზ ჩოხარაძეს (პროექტის კოორდინატორი), თინა შიოშვილს, შოთა მამულაძეს, რამაზ ხალვაშს, ნუგზარ მგელაძეს, ემერიტუს-პროფესორ მერი ცინცაძეს; ასოცირებული პროფესორებს: ზაზა შაშიკაძეს, მათა ბარამიძეს, ჯემალ კარალიძეს, საქართველოს ისტორიის, ფილოლოგიის, არქეოლოგიის და ეთნოლოგიის დარგში გამოცემული საუკეთესო მონოგრაფიისათვის „კლარჯეთი“ (თბილისი, გამომცემლობა „სამშობლო“, 2016) მიენიჭათ ივანე ჯავახიშვილის სახელობის აკადემიური პრემია.

დოკუმენტური ფილმი „ამბავი 12 სავანისა“

2019 წლის 14 აპრილს, დედა ენის დღისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების ფარგლებში პროფესორ მალხაზ ჩოხარაძის დოკუმენტური ფილმის „ამბავი თორმეტი სავანისა“ პრემიერა გაიმართა. ფილმში ასახულია კლარჯეთის „ათორმეტ სავანეთა“ მხარის წარსული და თანამედროვეობა, ქართველებისა და ქართული ენის მდგომარეობა ისტორიულ სამხრეთ საქართველოში – ტაოში, კლარჯეთსა და შავშეთში. სცენარის სამეცნიერო საფუძველია მონოგრაფია „ხანძთა და ათორმეტ სავანეთა მხარის ძველი სალოცავები“. ფილმში გამოყენებულია 2005-2018 წლების სამეცნიერო ექსპედიციების სავსე ვიდეომასალა: პროფესორ მალხაზ ჩოხარაძის და ბსუ-

ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ქართველოლო-
გიის ცენტრის ვიდეოარქივი.

სტამბოლში შოთა რუსთაველისა და ქართული კულტურისადმი მიძღვნილი კონფერენცია გაიმართა

2018 წლის 22-24 დეკემბერს სტამბოლის შოთა რუსთაველის
კულტურის ცენტრმა ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელ-
მწიფო უნივერსიტეტთან თანამშრომლობით შოთა რუსთავე-
ლისა და ქართული კულტურისადმი მიძღვნილი კონფე-
რენცია ჩაატარა ბეიქენთის უნივერსიტეტში. კონფერენციას
ესწრებოდნენ თურქეთში ქართული დიასპორის წარმომად-
გენლები სტამბოლიდან, დუზჯედან, იზმირიდან, ანკარიდან
და თურქეთის სხვადასხვა უნივერსიტეტის ქართველი სტუდენ-
ტები ესწრებოდნენ.

კონფერენციაზე მოხსენებები წაიკითხეს ბათუმის შოთა
რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ
მეცნიერებათა ფაკულტეტის დეკანმა, პროფესორმა მარინა
გიორგაძემ („ქართული ანბანის სამი სახეობის ცოცხალი კულ-
ტურა“), ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერ-
სიტეტის პროფესორმა რამაზ ხალვაშმა („შოთა რუსთაველის
„ვეფხისტყაოსანი“ და თამარ მეფის ეპოქის ქართული კულ-
ტურა“), ბეიქენთის უნივერსიტეტის პედაგოგმა, აკადემიურმა
დოქტორმა არდაჰან ბიროლ ქართალმა („თურქეთ-საქარ-
თველოს ურთიერთობის აქტუალური საკითხები“), დუზჯეს
უნივერსიტეტის ლექტორმა მარინა სულხანიშვილმა („ვე-
ფხისტყაოსანი“ აღმოსავლურ სამყაროში“).

გაიმართა შოთა რუსთაველის კულტურის ცენტრისა და
ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ერთობლივი პროექტის – „ხელნაწერი „ვეფხისტყაოსანი“ -
პრეზენტაცია.

სტამბოლის შოთა რუსთაველის კულტურის ცენტრის ორ-
განიზებით, ბეიქენთის უნივერსიტეტის ფოიეში მოეწყო შოთა

რუსთაველისა და ქართული კულტურისადმი მიძღვნილი გამოფენა.

„ვეფხისტყაოსნის“ მობილური აპლიკაცია

პროფესორმა შორენა მახაჭაძემ აბიტურიენტ კობა ულენტი-თან ერთად „ვეფხისტყაოსნის“ მობილური აპლიკაცია (წარმდგენი KJ Education) შექმნა, რომელიც შოთა რუსთაველის პოემის ადაპტირებულ ტექსტსაც შეიცავს. აპლიკაციის შექმნის მიზანია, ყველა დაინტერესებულს მაქსიმალურად გაუიოლოს შუასაუკუნეების მხატვრული ტექსტის გაგება. აქედან დაიბადა სლოგანიც: „ვეფხისტყაოსნის გაგება ასე მარტივი არასოდეს ყოფილა“.

აპლიკაცია მოიცავს „ვეფხისტყაოსნის“ ორიგინალურ ტექსტს და მის ადაპტირებულ ვერსიას. აქვეა ცალკეული თავების მოკლე შინაარსები, ლექსიკონი, აფორიზმები, რომლებიც დალაგებულია როგორც ანბანის, ისე – თავებისა და თემების მიხედვით, ესეები, რომელთაც გააჩნია გაზიარების ფუნქცია.

აპლიკაციამ მომხმარებელთა შორის დიდი დაინტერესება გამოიწვია.

ბათუმის მეათე საზაფხულო სკოლა

დიגיტალურ ჰუმანიტარიაში

ბათუმის საერთაშორისო საზაფხულო სკოლა (ხელმძღვანელები: პროფ. რამაზ ხალვაში, პროფ. მანანა თანდაშვილი) 2012 წელს დაარსდა, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და ფრანკფურტის იოჰან ვოლფგანგ გოეთეს უნივერსიტეტის ერთობლივი ძალისხმევით. 2021 წლის 23-29 სექტემბერს საიბილეთ – მეათე საზაფხულო სკოლა ჩატარდა, რომლის მიზანი იყო ბსუ ლინგვოკულტუროლოგიური დიგიტალური არქივის (DigiArchive) ახალი მასალით შევსება და აჭარის ლინგვოკულტუროლოგიურ პორტრეტის შექმნაში სტუდენტების (ბაკალავრების, მაგისტ-

ტრანტებისა და დოქტორანტების) ჩართვა. საკვლევი არეალი განისაზღვრა ისტორიული სხალთა-ხიხანის ხეობით.

საზაფხულო სკოლის ფარგლებში სტუდენტები გაეცნენ დოკუმენტირებისა და არქივირების მეთოდების თეორიულ და მეთოდოლოგიურ საფუძვლებს, აითვისეს არქივირების ტექნოლოგიური და პროგრამული ინსტრუმენტები, სავლელ ექსედისციებში მოიპოვეს ახალი რესურსები და მოამზადეს არქივირებისათვის.

საზაფხულო სკოლის თემატიკა ინტერდისციპლინურ პროგრამას მოიცავდა:

I. თეორიულ ბლოკში ლექციები ნაიკითხეს ევროპასა (გერმანია, დიდი ბრიტანეთი) და საქართველოში (ბათუმი) მოღვანე ქართველმა ექსპერტებმა და სპეციალისტებმა. მათი ლექციები მიეძღვნა დოკუმენტისტიკის მეთოდებს, ინსტრუმენტებს (EAF) და სტანდარტებს (XML, TEI-P5), დიგიტალური ქართველოლოგიის მიღწევებსა და განვითარების პერსპექტივებს, აგრეთვე, აღნიშნული პროფილის ქართულ და საერთაშორისო ელექტრონულ რესურსებს (ARMAZI, ECLinG, SSGG, GDC, GNC, DigiArchive). ეს ბლოკი დაასრულა ლექციებმა მომიჯნავე დისციპლინებში, რომლებიც მიეძღვნა ლინგვისტური, ფოლკლორული, ეთნოგრაფიული და კულტურულ-ისტორიული მონაცემების დოკუმენტირების საკითხებს.

II. საზაფხულო სკოლის ფარგლებში ჩატარდა საერთაშორისო ვორკუპოში დოკუმენტისტიკის საკითხებზე და ენობრივი მასალის მორფოსინტაქსური ანოტაციის სქემებზე. ვორკუპოშის ჩასატარებლად მონვეული იყვნენ უცხოეთში მოღვანე ქართველი ექსპერტები: მანანა თანდაშვილი (ფრანკფურტის უნივერსიტეტი, გერმანია) და სოფია დარასელია (ლიდისის უნივერსიტეტი, ინგლისი).

III. საზაფხულო სკოლა თეორიულ ცოდნასთან ერთად ითვალისწინებდა მსმენელების ორიენტირებას პრაქტიკული უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბებაზე. ლექციებსა და ვორკუპოშზე

შეძენილი ცოდნა სტუდენტებმა გამოიყენეს საზაფხულო სკოლის მიერ მოწყობილ ექსპედიციაში, სადაც გამოცდილი ექსპერტების ხელმძღვანელობით თავად ჩაინერეს მასალები, რის შემდეგაც ტუტორების დახმარებით მოახდინეს მოპოვებული მასალის სისტემატიზაცია (AVI ფაილების დაჭრა-დახარისხებას), მეტამონაცემებით აღჭურვა, სინქრონიზაცია ELAN ფაილში და DigiArchive-ში განთავსება. საბოლოოდ კი მოამზადეს და წარმოადგინეს სასერტიფიკატო მოხსენებები.

ნანა ტრაპაიძის მეორე „საბა“

2021 წელს ქართული ფილოლოგიის დეპარტამენტის ასოცირებულმა პროფესორმა – ნანა ტრაპაიძემ პრემია „საბა“ მეორედ მოიპოვა: ნომინაციაში – „წლის საუკეთესო კრიტიკა“, წიგნისთვის – „ლიტერატურა ლიტერატურის შესახებ“, რომელიც ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობამ გამოსცა. ნანა ტრაპაიძემ პირველი „საბა“ 2017 წელს მიიღო კრიტიკული წერილების კრებულისთვის „ლიტერატურა და ლიტერატურა“ (გამომცემლობა „კალმოსანი“).